

Čas přípravy
2 dny

Čas realizace
1 hodina

Prostor
venku

Roční období
kdykoliv

Počet účastníků
10

Věková kategorie
15+

HVĚZDNÁ MAPA

Obecný cíl:

Rozvoj těchto kompetencí: sociální a personální, občanská, ke komunikaci a pracovní.

Konkrétní cíl:

Účastník bude schopen základní orientace pomocí hvězd, dokáže rozpoznat základní souhvězdí na noční obloze, prokáže odvahu a vytrvalost.

Motivace:

Hvězdná obloha pomáhala v minulosti orientaci zejména námořníků na otevřeném moři. Podle postavení hvězd bylo možné určit světové strany. V současné době je díky světelnému smogu – velkému nočnímu osvětlení ve městech téměř nemožné spatřit některé větší hvězdy. Naopak je tomu v přírodě, zejména v odlehlých částech od civilizace, kde je při pohledu na noční jasnou oblohu vidět miliony hvězd a lze také dobře rozeznat většinu souhvězdí.

Legenda:

Planeta Příroda – viz příběh v úvodu metodiky.

Potřeby:

Nůžky, předtištěnou hvězdnou mapu, baterka, papíry, fixy, svíčky s obalem a krytem, zápalky, reflexní pásky nebo svítící tyčinky, hodinky.

Provedení:

Jedná se o specifický orientační závod ve volném terénu a v noci. Každý účastník obdrží předtištěnou mapu, kterou si sám sestaví. Je důležitá pečlivá příprava, proto předem otázkami několikrát ověřte, zda všichni rozumějí tomu, jak s mapou pracovat. Samotná příprava bude probíhat noc před závodem. Připravte si pečlivě trasu a pak ji projděte s mapou v ruce. Na jednotlivých stanovištích vždy nakreslete celé souhvězdí a zvýrazněte hvězdu, za kterou jít na další stanoviště – hvězda na obloze určí směr pochodu. Volte hvězdy viditelné, ale co nejdále od Polárky. Celý závod by měli všichni účastníci absolvovat do jedné hodiny. Bude-li delší, rotace hvězd vám zkreslí trasu, a to hodně. Pro jistotu by každé stanoviště mělo být navíc označeno světýlkem (třeba svíčkou nebo svítícími tyčinkami – chemiluminiscenční světlo) stíněným od příchodu závodníků. Výsledný čas jednotlivců určí vítěze.

Přístup k dětem se specifickými vzdělávacími potřebami:

Zrakově postižení – nevhodné.

Sluchově postižení – umožnit účastníku při vysvětlování aktivity odezírat ze rtů vedoucího – vysvětlování krok za krokem. Zjednodušený návod a pomůcky v textové podobě.

Pohybově postižení a mentálně postižení – spíše nevhodné, u lehčích stupňů postižení možný doprovod.

Řečově postižení – bez omezení. Jen dát dostatečný prostor na komunikaci před aktivitou.

Obtížně vychovatelní – striktní hranice a pravidla.

Jedinci se specifickými poruchami učení a chování – bez omezení.

Výjimečně nadaní a geniální – nalézt informace o hvězdách a souhvězdích (báje a pověsti), seznámit s nimi ostatní účastníky. Lze také připravit soutěž, kdo pozná více souhvězdí.

Moje poznámky:

Pozor na:

- Rotace hvězd je nepříjemným jevem, se kterým se musíme vypořádat. Proto by závod neměl trvat více než jednu hodinu (raději nízký počet účastníků). Během dnů se noční obloha téměř nemění a postavení hvězd zůstane i další noci stejné.
- Nevolte pro orientaci hvězdy, které jsou vysoko nad vámi, lépe vám budou určovat směr hvězdy blíže horizontu.
- Na každém místě je horizont jiný, proto se může stát, že v místě vaší lokality nebudou vidět celá souhvězdí. Připravte na to účastníky. A volte pouze ty hvězdy, které vidět jsou.
- V této aktivitě je potřeba ověřit, zda vaše trasa skutečně odpovídá, nedůvěřujte si moc a raději si projděte trasu po vyznačení ještě jednou.
- Orientace podle hvězd není zcela dokonalá, a to kvůli jejich rotaci. Jediné, co zůstává na místě je Polárka, tedy sever.
- Vyvarujte se nebezpečných míst na trase (pařezy, kořeny, jámy, díry, trní, atd.), jinak platí všechna doporučení pro terénní noční hry. Nezapomeňte, že závodníci budou mít doslova hlavu v oblacích a budou se spíše koukat na nebe než pod nohy.
- Pokud stanoviště označíte svíčkami, umístěte je do průsvitného obalu tak, aby nedošlo k požáru, nejlépe v blízkosti svíček posaďte hlídače.
- Máte-li v týmu účastníky bojící se tmy, nechte je jít v doprovodu někoho nebojácného.
- Existují lidé, kteří neumějí číst v mapách, těm doporučujeme doprovod někoho schopného.

Moje poznámky: